

Szerkesztői iroda:

Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),

a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona.	Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona.	Egy hónapra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Aratás után.

Kolozsvár, aug. 22.

Immár össze van hordva az Isten áldása s a hajladozó kalászszaal rakott szántóföldek, kopár tarlóvá változtak. Asztagokba van gyűjtve az ország termése s zúgó gépek verik ki a kalászból a szemet. A gazdának egy időre megszűnik az az aggodalma, hogy buzáját az időjárás szeszélye teheti tönkre, mert addig, míg behordva nincs a gabona, mindig elég ok van az aggodásra. Egy egész évi munkát tönkre tehet a fagy, a jégeső, a szárazság stb.

Bizony ahoz a parányi buza-szemhez, a mit késő ősszel, vagy kora tavasszal elvet a földműves, hosszú hónapokon át tartó aggodalom fűződik. A tőkepénzes aranyait megvédi mindentől az aczéll pénz-szekrény, egyedüli veszély azokra a pénzpiac szeszélye, ámde ennek a buza is alá van vetve. A gyárosnak szintén nincs annyi oka az aggodásra. Késztiményeit csak értesítés alkalmával fenyegetheti veszedelem, de hát itt segítségül hívhatja az emberi leleményességet. Kevésbé érheti baj a kereskedő is, mint a gazdát, a kinek igazán küzdeni kell minden elemmel, le kell azoktatigazni, ha azt akarja, hogy munkájának valami eredménye is legyen.

Most már odáig jutott a magyar gazda, hogy buzája nagy részben kicsepeelve, garmadában áll. Kitiűnő minőségű, aczélos buzaszem, a melyből most már pénzt kellene csinálni, mert hiszen a szükség százféle alakban jelentkezik a szegény gazdánál, a kinek minden jövedelmi forrását csupán a föld adja. Most válik el már, hogy érdemes volt-e a sok fáradság és aggodalom.

Statisztikai kimutatások szerint tavaly az ország évi termése 33.7 millió métermázsát tett ki; az idén — ha ugyan igazak a hivatalos becslések — 43.3 tized milliót közelíti meg. A múlt évben ilyenkor a buza ára a budapesti piacon 8.20 forint volt métermázsánként; az idén

pedig 7 frt.—7 frt. 20 kr. Ha már most összevetjük a szám adatokat, hamar belátjuk, hogy a gazdára nézve mindegy akár jó, akár rossz, akár közepes a termés.

Miért?

Mert minden elemi csapásnál rosszabbak a törhetetlen értékesítési viszonyok. Nincs nagyobb csapás a gazdára nézve, mint az a körülmény, hogy nálunk a buza árakat nem a természetes szükséglet, hanem a budapesti börze szabja meg. Ott pedig nem az eladó, nem a gazda az ur, hanem a vevő. Ha már most hozzá vesszük azt, hogy a kisgazda, sőt maga a közép birtokos és nagy birtokos sincs abban a helyzetben mind, hogy buzáját a budapesti piacon értékesíthesse, hanem a legtöbbje ott kénytelen eladni, a hol termett, akkor elég furcsa dolgokat észlelhetünk.

Vidéken a termést gabona ügynökök veszik össze. Nem a budapesti árakat fizetik, hanem jóval kevesebbet. A különbözetet úgy hívják, hogy ügynöki jutalék és szállítási költség. Ez a két összeg pedig olyan nagy a milyennek azt az ügynök akarja. Ha nagy a termés, nagyobb mintha kevés termett. És ha van olyan gazda, a ki nem megy bele abba, hogy az ügynöknek vesztessze gabonáját, ezzel sem használ, mert hiszen száz és száz más akad, a ki két kézzel adja, mert örökös nagy a pénzhány a gazdánál.

A végeredmény tehát az, hogy nagy terméskor mesterségesen lenyomják az árakat és hiába termett több buza az idén, mint a tavaly, mert azért kevés pénz van. A gazdának tehát egy garassal sincs több pénze a bő termés által, mint volt a szűk termés idején és kezdeti megint a kölcsönkérést ha tavalyi tartozását valahogyan ki is fizette.

Ezen a helyzeten nem segít más, mintha az értékesítési viszonyokon változtat a kormány. A budapesti tőzsde megrendszabályozását, a fedezetlen határidő üzlet eltörlését pedig már régen sürgette a gazdaközönség, de fájdalom, siker nélkül. Hiszen

a képtelen buzaárakat a fedezetlen határidőüzletek okozzák. Ezért törölte el Németország és Ausztria is, csak éppen mi, a földművelő állam tűrjük meg gazdáink nagy károsítására.

Gondoskodni kell tehát olyan eszközökről, a melyek a rendes árképződést előmozdítják. Ez pedig az országot átfogó gabona raktár szövetségi hálózat volna, melyet különben az agráriusok is sürgetnek s a mely föltétlenül oltalmat nyújtana a gabona szeszálók ellen.

Az értékesítés szabályozása ép oly fontos érdeke az országnak, mint a hitelviszonyok javítása, vagy az áru uzsora megtörése. Törvényhozás útján ebben az irányban alig remélhetünk valamit. De akkor a társadalmi erőnknek kell közreműködnie. Maga a gazdaközönség egyesüljön arra, hogy nagyfontosságú érdekeit megóvjá.

Apponyi meghívója a Kossuth-ünnepre.

Budapest, aug. 22.

Annai különféle, sokszor ellentmondó híresztelések után Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke végre maga erősíti meg azt a régebben megirt és közvetlen forrásból merített ama hírünket, hogy ő maga is részt vesz a szept. 19-iki Kossuth-ünnepélyen, sőt ott, mint a képviselőház elnöke hivatalosan jelenik meg és helyez el koszorút a képviselőház nevében a Kossuth-mauzóleum alapkövére.

Apponyi Albert most maga irt meghívót a képviselőknek és azt még a holnapi napon juttatja el hozzájuk.

A meghívó így hangzik:

Tisztelt képviselő ur!

Budapest székesfőváros f. évi aug. hó 11-én kelt felirattal meghívta a képviselőházat Kossuth Lajos sir-emléke alapkövének f. é. szept. 19-én déli 12 órakor eszközözendő ünnepélyes letételéhez.

A képviselőház ülése szünetelven, a ház nincs abban a helyzet-

ben, hogy e meghívó tárgyában határozhasson. Minthogy azonban az 1891—96-iki országgyűlés képviselőháza testületileg részt vett Kossuth Lajos temetésén és mint-hogy semmi kétségem sem lehet az iránt, hogy a jelenlegi képviselőház hasonló kegyelettel viseltetik ama nagy férfi emléke iránt, kinek a nemzeti újjászülés körül szerzett elévülhetlen érdemeit nem csupán a történelem örökíti meg, de minden magyar ember szívében őrzi, abban a biztos tudatban, hogy a képviselőház szándékai szerint cselekszem, házelnöki minőségben hivatalosan fogok ez ünnepélyen megjelenni és eljárásomnak utólagos jóváhagyását fogom a Háztól kérni.

Azon képviselőtársaimat, akik ez alkalomból hozzám csatlakozni kívánnak, felkérem, hogy szeptember hó 19-én délelőtt 11 óráig lehetőleg magyar disruhában a Sándor utcai képviselőház helyiségeiben gyülekezni sziveskedjenek.

Hazaftias üdvözléttel

gróf Apponyi Albert,

a képviselőház elnöke.

A törvénykezési jogegység hanyatlása.

Irta: Bölöny László ügyvéd.

Két czikk.

I.

Arról van szó, hogy ha a felebbezési bíróság ugyanazon esetekben más-más képpen határoz — mind a jogkereső közönség, mind az egész első bíróság folytonosan bizonytalansággal vesződik. Ezen bizonytalanság aztán forrásává válik a felek közt nagyon sok alaptalan pernek. Az első bíróság reputációját pedig minden oldalról kompromitálja. Eredménye lesz a jogegység és jogbiztonság aláhanyatlása. Ez pedig egyik nagy veszedelem lenne az országban.

Ha tudja a fél, illetve a peres fél szakértő prókátora és ha tudja az első bíróság, hogy ugyanazon esetekben ugyanazok az ítéletek keletkeznek végérvényesen s megállapodott felső bírósági praxisra

De ha kétségtelenül igaz, hogy a nők minden csókjánál új ják alakulnia, az a nagy kérdés áll itt elő, mely valójában e komoly tanulmány egyedüli tárgya, hogy mily módon és mily mértékben alakul át a nő anélkül, azonban, hogy megszűnne önmagához, a kit imádunk, hasonló lenni?

Ez itt a bökkenő.

A szerelmes nő egyszerre, az igazlom egy pillanat alatt átalakulhat. Igen.

És senki sem mondhatja, hogy ez átváltozás durvaságában meg ne találja a vágy heves megújulását, a szerelem ritka diadalát.

Egész fiatal nő, alig lány, úgy szólva lányka, a Mária-oltár május havililiomának fehérségével és illatával, olyan szemekkel, melyekben búvós imák szunyadvannak, sovány karokkal, melyek a viaszgyertyák merevségére emlékeztetnek, a csóktól félig nyílt ajakkal, melyeken a vadrozsa igénytelensége van, szűzies ellenállás után feleséggé lesz anélkül, hogy tiszta tudata lenne róla, hogy nővé lett. A győzelem elbágyaszt téged. Örömmel veszed észre, hogy az ágyak párnái is vannak. De ő éppen nem akar aludni; friss, mint a virágos ág, mely visszafoglalja helyét, midőn a szél kilendítette. Főlegyenesedik, nevet! nem hasonlít többé ahhoz, a ki pirult, panaszkodott, huzódzott s mitsem tud az ő nem akarásáról. A bimbó kinyílt. Beszél, kiált. Mindent tud már, bár semmire sem tanítottad; idegenszerű mozdulatokat tesz, heves szavakat mond s minden olyat merészel, melyet előbb gyöngédségből nem mertél vele tenni; imé a lányka, a ki nővé lett; a kis apácza oly szavakat mond, melyek a zenés-kávéházakba valók; angyal, a ki tolvajnyelvet beszél. Gyönyörködve csigegsz ajkán; mintha kocsmai puncsot innál a szent kehely ezüst lilomából.

Ime az ellentét,

számíthatnak: nem szaporítják a törvénykezési ügyeket alaptalan perekkel és egyéni motivumokon nyugvó feloldás alá kerülő ítéletekkel — követik az állandó praxist. Mert nincs olyan valamire való ügyvéd, a ki tudja vesztett pört vállaljon, olyan első foku bíró, aki tudja, szándékosan megváltoztatódó vagy megsemmisítendő ítéletet készítsen. Egyik se dőre, hogy saját reputációját és előmenetelét szándékosan megromlatsa és késleltesse. Amde, ha nincs bizonyos u. n. általános jogegység a törvénykezési eljárásban, az e miatt előállt nagy bizonytalanságban lutrívá válik az igazságszolgáltatás a peres felek előtt és az első bíróság eljárása nem lesz egyéb sisísi munkánál. A törvénykezés megbízhatóságáról pedig beszélni se lehet.

A magyar törvénykezési eljárás újabb javaslata a törvényhozó testület elé került; a javaslatból törvény lesz.

Az új javaslat reformtörvényében látjuk egyebek közt a szóbeliséget, közvetlenséget és a törvénykezési fórumok új beosztását, követte a sommás eljárásban már letett irány nyomdokait. Szakkörök és kodifikátorok többsége teljesen megnyugodva tekint az új javaslat törekvéseire, mert biztosítva látják azokban a jó törvénykezés jövőjét.

Mi, akik a gyakorlati élethez legközelebb állunk s a kik az igazságszolgáltatás kezét mindennap érezzük és a mai törvénykezésünk eredményét közvetlenül ismerjük: az új javaslat törekvéseit megnyugvással nem fogadjuk, éppen azért, mert alapjában és főbb vonásaiban az életben levő sommás eljárás irányzatát követi, a mely irányzat a törvénykezési jogegység hanyatlását okozta már eddig is és okozni fogja még nagyobb mértékben bizonyosan, ha általánosítani fogjuk ezen irányzatot.

Az igazság kell, hogy képezze társadalmunkban az igazságszolgáltatás alapját. Az igazság a bölcsészeten eszme és alanyi felfogás; az igazság a gyakorlatban pártatlanság, mely a konkrét esetek és bizonyítékok karakteres mérlegeléséből származik. Az eszmei igazság tudományos álláspontunk meghatározása szerint maga az anyagi igazság; a pártatlanság ellenben csak alaki igazság. Az anyagi igazság földünkön utopia, utólráhetetlen eszme, mely megközelíthetetlen távolságból csalogatja lidérc fényével az ideális törekvéseket. Az alaki igazság a tények empirikus tapasztalati valóságán nyugszik. Törvények és szabályok korlátai közé szorított utmutatás, melyet ismerni és követni kell társadalmunkban mindenkinek, mert különben baj éri. Az anyagi igazság kutatásának gyökere és indító oka az egyén subiectivitásában, alanyi felfogásában rejlik.

Főként így történik ez a szerelem hónapján. Láthatjuk, hogy egyszerre, minden átmenet nélkül az ellenállásból mint lesz vágy, a könyörgő zokogásból kiáltás, mely parancsol; láthatjuk, mint lesz a félelemből vakmerőség, a szemérem mint alakul át kitörő szenvedélyre, az az önmegadás erőszakossággá; bizony ez nem kicsinylendő földindulás. De jegyezzük meg, hogy az ügyes szerető szeszélye szerint az ellentét megfordítva is előállhat. Megtörténhetik, hogy barátból alvó vágyad fölkeltsére ellenkezőleg, a kezdetben mutatott szilaj fellestés után félénk szerénységet tetszel, mint az a kis áldozónő, a kit akarata ellen az oltár mellé, vagy a sekrestyébe akarnak vinni, s a ki zavartan, könyezve, fájdalmasan zokog, vörös otyáshoz hasonló nyelvcsékjét harapdálva ajkaiával.

Boldogság-e ez? Bizonyára.

De egyébként a teljes ellentét csak kevés különbséget mutat az ő változásai-ban és mivel egy, vagy más irányban elkerülhetlen az ismétlés, a dolognak lesz valami egyhangúsága; mert az ellentétnek van bizonyos túlhevessége, túl tisztasága; de elkövetkezik az idő, midőn már semmi sem mutatkozik a maga teljes tisztaságában, midőn Verlain költészettana a sima hízlegést ajánlja segítségül; szóval a dolog regényessé válik.

És a szerető nőnek, kedves változó vágyai szerint való változásában, a mai kor asszonya kétségben kívül jól teszi, ha segítségül veszi azt a finom művészetet, mely átváltozását lassan, csábosan, végtelenül, árnyalatokkal viszi végbe.

Mindnyájan beismerjük (legalább ez a véleménye a legtapasztaltabbaknak ama tudósok között, kik az ily kérdések megoldására szentelik életüket), hogy a polgárosult asszony csakis bizonyos, majdnem kétségbeesett helyzetekben adja át magát átcsapva hirtelen a durva és vad-ellentétbe, mely úgy szólva a lethargiában levő szerelem mustár tapasza. De a

TÁRCZA.

— aug. 22.

Ellentétek és árnyalatok.

— Catulle Mendés. —

Valamely dolog, melyet a vágy megvalósított, vagy a mely csupán mint ábrándkép él bennünk, bizonyos kiváló lelkekre, minők a költői, vagy szerelmes lelkek, csakis akkor gyakorolhatja folyvást az újság gyönyörét, ha megvan benne az a tulajdonság, hogy különböző alakban tud előállni.

Minden ismétlés unalmas, ha csak hosszú idő nem feledtette el velünk a dolgot s nem tette újra meglepővé; a viszontlátás öröme az elválás tartamától függ; ásitva lépünk otthonunkba, melyet csak reggel hagytunk oda; Ithaka csakis hosszú kalandok után vált széppé, melyek távollattották az óhajtott kikötőt. És hogy a fölbukkanó nap csodás gyönyörrel vakít el, és azért van, mert előbb elvesztett az árnyékban, mert az éj fekete és tartós; örökkévaló dőlben a butaságig elgyötört ember, lélek és szem csakis a hullókegyedvű mozdulatlanságát ismerné. Igen, újság nélkül nincs öröm.

De másrésztől az értelmi világ gyakori ellenmondásából kifolyóan a lélek az ő megszokott boldogságának rabja; ott mulat, ahol mutatott; szeret visszatérni ugyanahoz a dologhoz; szereti ugyanazt ismét fölkeresni; gyöngéd köteleket érez a meglepedés mindennapi, kényelmes szokása iránt és fél a gyönyöreitől való megfosztástól.

Azonban tekintettel a boldogságra, mely fél a mások iránt kötelességeit lerótt embernek joga, sőt kötelessége törekedni, kérdés, hogy miként egyeztethető össze az új iránt való vágyódás a megszokott szükségességével, az ismeretlen

iránt való szeretet a már ismert vonzalommal? Hogyan történhetik meg ugyanegy, folyton változó pontban a még ki nem próbált és a már kipróbált dolog csodás találkozás? ez a búvós találkozás, mely az egyedüli lehetséges módja a tökéletes boldogságnak?

Ugy hiszem, sejtettem már e sorok elején, hogy van ilyen pont, van ilyes valami és most megmagyarázom a dolgot.

A férfira nézve a nő ez, egyedül a nő. A mámor minden más forrása, az erény, a lángész, a valódi győtrődés minden más rugója, a bűnnek minden más méntsége csak kiméra, vagy hazugság. Miként a nőtlő eredünk, a nőhöz térünk folyton vissza. Az örökkévalóságtól kezdve így van ez és Sámson haragja mitsem változtat a dolgon. Érette vagyunk hősök, fenségesek, mártírok; érette vagyunk gonoszak. Ő a gyermek reménye, a férfi tulajdona, az agastyán elvesztett öröme. Mindenütt, ahol keressük, megtaláljuk és ha nem keresnők is, megtalálunk. A férfi — nem mohó vágya ez — lélekben, szívben, testben, a női nem felé, melyben teljesség és tökéletesség lesz. Emlékezetem felül meg-megújuló egyesülés, melynek minden titkát, sajnos, nem tudjuk megismerni (jó, hogy a paradicsom is rejtjezt meg számunkra valamit.) De bármily titkos és tökéletlen legyen is ez egyesülés, megelégedhetünk vele; álmokat szőve a jobbról valóban vannak oly gyönyörök, melyek nem teszik nehézé a várakozást.

Igy hát a nő az, kiben megvalósul az újnak és a megszokottnak, az ismertnek és ismeretlennek, a megismeretlennek és a meg nem kíséreltnek találkozás és hogy folytonosan megvalósítsuk azt a gyönyört, melynek ő is nagy mértékben részese, szükséges, hogy olyan legyen, aminőnek szeretnők, anélkül, hogy megszűnnék az lenni, akik a jelenben szeretünk. Vannak, legalább is úgy mondják, hűtlen szeretők is.

Nos megengedem, hogy vannak. De hát a hűtlenséget ki a hibás? a férfi? nem; a nő, a ki abban az órában, sőt abban a perczben, melyben olyannak kellene lennie, mint a minőnek kedvese óhajta, ugyanazokat az ajkakat nyújtja, melyekkel az imént csókolt s nem tud más ajkakat adni. Mert tudjátok meg fiatal nők, kik nem vagytok eléggé ráteremve a magasztos szerelemre, vagy a kiket a csók isteni művészetére rosszul oktattak ki a köznapi szeretők, azok a világiak, kik kétségtelenül csak műkedvelő szerelmesek, kontárok, mert csupán a költő igazi szerető, — hogy minden férfi, a ki igazán méltó erre a névre, borzad az ostoba változtatástól és az ő örökös, zavartalan vágya visszatartja, hogy a fehérművel együtt a nő is változtasson; ez onnan van, mert

UGYANAZ: A NŐ SOHASEM UGYANAZ!

Egyébként minden szó fölösleges itt; jó ideje, hogy ezeket a dolgokat az operettek kupléi elmondották és Théodore Leclerc, ez a régi pap, a ki a modern kastélyok szalonjaiban újra életre kél, ezer jó tanácsot ad példabeszédekben a kis polgárnőnek, hogy ne legyenek polgárnők és csak az oktondiak folytatják még az angolna-pástétom készítését. A leg-őszintébb ama fiatal nők közt, kik szívesek elolvasni soraimat, melyek bizonyára fölnyitják szemüket, be fogja ismerni, hogy a szerető nő csakis örök különbözőségével tudja magához kötni kedvese csapongó szenvedélyét és magát a nőiség minden változatára képesnek érezve elmondhatja, a mit egy, sajnosan elfeledett költőnk mondott:

„Menj, fuss a nők után!
Nem félem hűtlenséged.”

Nem fél tőle valóban, mert önmaga az, kiben a hűtlenség gyönyörrel teljesen megvalósul és kárpótlásul annak, hogy folyton más tud lenni, mint a mi volt, őt is egészen másként szeretik.

A t. szülők figyelmébe ajánljuk a közelgő iskolai idényre dusan felszerelt raktárunkat.

Kiemelendő cikkeink a következők: Leány és fiú fehérneműek (téli tricó árak) zsebkendők, női, férfi és gyermek harisnyák, paplanok, matrácok és több oly cikkeik melyek e hirdetés térszúke miatt nem sorolhatók fel.

187. 21—100.

Kész női felöltők (confectiok) e hó vége felé érkeznek

meg nagy választékban!

Telefon összeköttetési szám 479.

KOVÁCS L. és Társa

női divatáruháza

KOLOZSVAR.

NAGYVÁRAD.

Wesselényi Miklós-utca 5 szám.

Az alaki igazság alkalmazása — eltekintve a bíró alanyi felfogásától — gyakorlati szabályok által tetetett kötelezővé mindenkire nézve.

Tehát kétféle az igazság. Egyik maga az eszme, utólérhetetlen vágyódásunk célpontja, vagyis maga az anyagi, a bölcsészeti igazság; másik az alaki, vagyis gyakorlati igazság, kézzel fogható és emberiséges elmével könnyen érthető szabályok hűségese alkalmazása. Az anyagi igazság csak az égen van; itt a földön reménykedhetünk utánna ugyan, de el nem érjük soha. Az alaki igazságot azonban tényleg gyakorolni vagyunk kénytelenek már itt a földön, mert különben szétfoszlanék állami és társadalmi rendünk. Az anyagi igazság az egyéni igazsága; az alaki igazság pedig az emberi társadalomé. Az anyagi igazság in ultima ratione átváltozik az egyéni vallásává, hitvé, a rajongóknál képzelődéssé; az alaki igazságból pedig kodifikáció útján törvény lesz az emberek számára.

A mi törvénykezési eljárásunk és említett javaslatunk, sőt felszínre került egész irányzatunk — mit gondol az olvasó? — ezen kétféle igazság közül melyiket fektette igazságszolgáltatási eljárásunk alapjára?

El kell ismernem, hogy jogászok között ma már föl se merném vetni e kérdést, annyira biztosra veszik, hogy igazságszolgáltatás alapját és célját csakis az anyagi igazság képezheti; ámde itt a nagy-közönség előtt mégis fölhoztam, mert hittem szerint kitudom mutatni, hogy a jogászok többségének s magának a kormányjavaslatnak is irányzata e tekintetben merőben téves.

E földön az elérhető igazság csakis az alaki igazság, vagyis azon pártatlanság, melyet alkalmazni köteles minden tisztességes ember mindenki más igazának megítélésében törvény nélkül is s melyre rászorítja a törvény a tisztességtelen embert is kötelező szabályokkal. Ezen kötelező szabályok egyszerű alkalmazása képezi az ítélő bíró kötelezettségét és hivatását. Ahoz, hogy pártatlan ítéletet készítsen a bíró — a mi egyedüli hivatása — három dolog szükséges: a) ismernie kell az esetet, b) ismernie kell a törvényt és c) kellő tisztességet kell benne lennie, hogy ítéletében senki föl ne fedezhesse a tények és törvények kontradikcióját. Ezt a három kelleket eljárási szabályok, illetőleg bírhatják minden tisztességes jogvezető ember és akkor hivatását értő, kitűnő bíró lesz belőle s emberi társadalomunk leghasznosabb tagja. Ez az állapot az alaki igazság érvényesülése. Ez lehetséges; ennek muszáj is megtenni!

Az anyagi igazság érvényesülése?

Soha be nem következnek e földön.

Ámde vegyük, hogy megvalósíthatók társadalomunkban az anyagi igazság uralmát, midőn az egyéni meggyőződés és bírói szubjektivitás szabadon kutatathat az igazság után és szabadon mérlegelheti a bizonyítékokat — mint a hogy létesítette a somnás eljárás és létesítené akarja az új javaslat papíron — mit értünk el a törvénykezési jogegység tekintetében ekkor?

Ekkor épen annyiféle ítélet keletkezhetnék egy ugyanazon esetben, a hányféle egyéni felfogása van az ország ötezer bírájának. Egy jogeset úgy nézne ki, mint valamely mozaik ötezeres variációja. Jogegység helyett lenne jogzérklés.

Valamely perrendtartás alapját és célját tehát az alaki igazság követelményei helyett az anyagi igazság kutatására fektetni — nyílt aberráció és utólérhetetlen törekvés. De hát nem fejtetem tovább idevonatkozó indokaimat, mástérre vezette ezen eljárás, ugy is bizonyítva van már az egy állítom, hogy az anyagi igazság kutatása érdekéből, vagy bármiféle érdekből fölszabadított bírói meggyőződés

mi barátaink a lassankint való átalakulási művészetéhez folyamodnak s csak észrevétlenül árnyalatok folytonos növekedésével, vagy elmosódásával változnak meg. Nem pattannak át szűzből egyszerre utcái nővé. Lassankint változnak át, megállapodva átalakulások minden pontján; a legkülönbözőbb alakot veszik föl a nyílt jegyes és az eszevesztett szerető között; a kaczer, a félig beleegyező, az azonnal beleegyező, az ígéretét visszavonó, a visszavonást visszavonó, a majdnem tudatlan, a mindent tudó, ki személt lesütve semmit sem tud, az engedelmessé, a diadalmaskodó, a suttogás megtagadója és a sőhajtások lassankint való bevállása az öröm zokogásába fulva — mind megannyi változatai az alakulásnak; és mindig csak félig azok, a miknek látszanak, hajsza finomra aprózva föl magukat talán azért, hogy az örök bevégezetlenség mindig újja szűlje a tökéletes bevégeztséget utáni vágyat.

És végül, ha az ellentétben, vagy az árnyalatban a nők elhibázzák az ő szerepüket, — mert a valóságban nincs meg bennük az a képzettség, melyet nekik a szerető rosszakarata, vagy naiv butasága tulajdonít, a szerelmi gyönyörök megvalósulásán örökös istenségek dicsőségére legyen mondva, nincs helye velők szemben az elfogultságnak. Mert állítom, hogy a költői lelkék) az egyedüliek, kik ebben a dologban számbavehető fáradságok vesznek önmaguk azok, kik kiegészítik a női kezdeményezés elégtelenségét; és, hogy a hűség diadalmaskodója, a hitlenség gyalázata meg ne essék, ők azok, kik örökké teremtetve és alakítva megörökítik a végtelen illúziót, mely sokféle álmaik gyönyörét egyetlen valóságban, minden nőt egyetlen szerelemben egyesít.

—y.—z.

szubjektivitása ellensége a jogegységnek. Természetes dolog, ha általános kötelező szabály helyett az egyéni felfogását hagyjuk érvényesülni, a hány ház annyi szokás; a hány bíró, annyi felfogás, jogegységről több szó sem lehet.

A mi törvénykezésünk és jogászai irányzatunk csak úgy elismeri az igazságszolgáltatási eljárásban a jogegység becset mint én, vagy a mint elismerve van annak általános értéke közönségesen, de még nagyobb becset tulajdonít az anyagi igazság keresésének, azért szabadija fel az egyéni bírói meggyőződést és a bizonyítékok egyéni mérlegelését. Az anyagi, az ideális igazság érvényesítése morális alapra állítaná a társadalmat, az államot, ha az az eszme valóra válna, a menyéi örök igazság létesülne már itt e földön. Nagyon szép...

Eszembe jutott nekem egy tanárom, a ki okos ember volt ugyan, de a kínél bizonyítva láttuk, hogy a szélsőségek találkoznak. Virágházat épített s mikor készen volt, üvegfedelét bezuzta vízmerítéskor a gémeskut kölönce — aláépítette.

Putunk az eszméi igazság után, az anyagi igazságot kutatjuk s eközben reális dolgainkat rontjuk össze, nyíltan megátadjuk utópiák kedvéért törvénykezésünkbe a jogegységet, melylyel egyszerűsége, veszélyeztetve van jogbiztonságunk is. Ez az eljárás korántsem lehet megnyugtató. Veszélyes az irányzat.

Ugy látszik, kodifikátoraink nagy tettekre készek; és ha nem tudnak nagy tetteket végezni, legalább nagyot akarnak lehozni az égből a földre, a mennyei igazságot. Nem fog sikerülni.

Mennyire hibázik a szóbeli eljárásból az írásos eljárásban okvetlenül jelenlévő azon garancia, mely a felek akaratát megörökítő jkvbe fekteti le a tényállást — mondja meg az a kir. táblai elnök, ki előtt nyilvánvalóvá lett a kétség felülvizsgálati eljárásnál akkor, mikor maga se tudta mit higgyen: vajon az alsó bíróságik jkvnek e vagy egy karakteres ügyvéd komoly állításának?

Vajon a peres eljárásba beállított közvetlenség nem engede hitelt azon elterjedt atomos szöbeszédnek, hogy a bíróság egy része közvetlen tapasztalatai következtében és érzékenykedése miatt a peres felek iránti személyes ellenszenvet és rokonszenvet veti az igazság serpenyőjébe, mert hát a bíró is csak ember??

A szóbeliségnek és közvetlenségnek épen ugy meg van a maga jogegységbontó hatása a törvénykezésre, mint az anyagi igazság kutatásának, mely a bíró alanyi felfogására van bízva.

Mindezeknél azonban legkártekenyabban hatott és hat a jogegységre törvénykezésünknek jogorvoslati rendszere, a törvénykezési hatóságok ügyköri beosztása. (Vége köv.)

Tanítók gyűlése Budapesten.

Budapest, 1902. aug. 19.

— Saját tudósításunk —

II. nap.

A magyar tanítók országos bizottsága gyűlt ma össze a magyar tudományos Akadémiában.

Az elnöki megnyitót Somlyai József alelnök tartotta, mely után a titkári jelentést olvasta fel Hajós Mihály.

A szakszerű tanítóképzés és képesítésről Molnár József és Schön József értekeztek behatóan.

A tanítói fizetések szabályozásáról Gábel Jakab értekezett s terjesztette be a javaslatát.

A sir Fülöp leányai.

Angolból fordította: Amica.

(Folytatás)

(12)

VI.

Ez viszhangzott az agyában; a levegő ezekkel látszott telítve lenni.

És végre Filippa elhallgatott. Ő megtette a mit tehetett; alkalmat adott a nyilatkozatra és Oszkár nem használta azt föl. A szöveg és harag vegyületének a pirja borította az arcát, amint megfordult, hogy kimenjen. Oszkár nyitva tartotta előtte az ajtót.

Ez volt az elválások és azt mind a kettő tudta. A Filippa haragja csilapult. A küszöbön megállott és a csipke kendőt egy kissé szorossabbra vonva az arca körül, kezét nyújtott. De szomorú, kérő, félig kétségbeeső tekintete áthatott a csipke kendő redőin. Ez kemény megpróbáltatás volt és az ifjú egy pillanatig ingadozott.

— Oszkár! — mormogta a leány gyöngéden és alig hallhatólag.

Az ifjú visszakapta a lélegzetét. „Ha a becsületet nem szeretném jobban!” — Nem akarta Filippát hallani. Elfordította róla a szemét; kényszerítette magát, hogy erre az utolsó felhívásra vak és süket legyen.

A leány távozott, az ajtó betevődött utánna és Oszkár a függönyöket fogva állott, mert nem volt képes mozdulni. Ez a erőfeszítés fizikailag egy pillanatra elyengített.

Oszkár váratlanul lett magához térítve. Egy kis könnyű neszre körül nézett; sir Fülöp pár lépésmére állott tőle, arca majd nem olyan szürkés halvány volt mint

A közgyűlés hosszas és beható vita után a javaslatokat módosításokkal elfogadta.

Budapest, 1902. aug. 20.

III. nap.

Szent István napján is összegyűlt a magyar tanítók országos bizottsága közgyűlésre, hogy a még le nem tárgyalott ügyeket intézze el.

Értekezést Kovács Vincze tartott. „Az ifjúság erkölcsi életének megvívása” czímen.

Ezután a tisztújítás ejtetett meg. Minden maradt a régi, csak a leleptet Lakits Vendel elnök helyére lett egyhangulag megválasztva Somlyai József eddigi alelnök. Több lényeges indítvány letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

E.

Kivégzés.

A königréti leánygyilkos.

A königréti törvényszék udvarán szerdán reggel 6 órakor végezték ki Jaros Vilmos takács legényt.

Jarost ez évi május 26-án kötél általi halálra ítélte a königréti esküdtszék, mert 1901. november 26-án Nachod mellett a 16 éves Suchanek Mária varrónót megbecsületlenül és gyilkosságot követett el rajta. Miután kirabolta, holttestét földarabolta és részint elégette, részint pedig a Metauba dobta.

A gyilkosságnak, a melynek tettesét hiába kereste egy ideig a rendőrség, politikai hatása is volt. Az antiszemita izgatók a büntény titokzatoságát felhasználva, azt hirsztelték, hogy Suchanek Máriát a zsidók ölték meg. Az igazgatásnak meg volt a maga hatása, a tömeg üldözni, fosztogatni kezdte a zsidókat, a mikor egyszerre csak híre ment, hogy a gyilkost Jaros személyében éppen akkor fogták el, a mikor az áldozatától elrabolt értékpapírt értékesíteni akarta.

A gyilkos, a ki a hallos ítélet kihirdetése alkalmával valósággal **tombolni kezdett és a bírakra akart rohanni**, az éj folyamán lecsendesedett. Marhasültet és uborkasalátát kért vacsorára, a mit részben megvét. Az éjszaka nagy részét a siralomházban föl és alá járkálva töltötte el, csak néhány percze fektült ágyára és ekkor látták, hogy nagyon nehezen lélekzik.

Röviddel éjjel után Vrabetz lelkész jelent meg Jarosnál és vigasztalni kezdte. A gyilkos egy ideig némán hallgatta a papot, aztán könnyekben tört ki és zokogva mondta el élete történetét.

Jaros még az este tollba mondta a fogházfelügyelőnek végrendeletét. Ebben mindenkitől bocsánatot kért büneért és mindenét kedvesére, Haunelskára hagyta.

Reggel fél öt órakor ismét meglátogatta a pap és fölszólította, hogy utolsó útját megelőzőleg hallgasson misét, Jaros szót fogadott és mély áhitattal hallgatta a fogház kápolnájában az istentiszteletet. Mise után visszavezették a siralomházba.

Néhány percczel hat óra előtt Wohlschlaeger prágai hóhér bemelt két segédjével a siralomházba az elítéltért.

Éppen hatot ütött az óra, amikor Jarost a vesztőhelyre vitték. Vrabetz lelkész oldalán volt és vele imádkozott. *Az elítelt arca egészen halvány volt és ajkai folyton mozogtak, imára-e, avagy a félelem izgatottságától, nem lehetett tudni.*

Köch dr. törvényszéki alelnök közölte Jarossal, hogy az uralkodó az ítéletnek szabad folyást engedett és átadta az elítéltet a hóhérnak.

Ez azonnal átvette, gyorsan nyakába vetette a hurkot és egy hatalmas lendüléssel fölemelte Jarost a két hóhérség.

az Oszkár. Ő csendesen ment be a másik ajtón és a függöny mögött állva, hallotta a beszédüket — de, hogy mennyit, azt Hastings soha sem tudta meg.

— Hastings ur — mondá egy kissé izgatott hangon és kezét nyújtva. Köszönettel tartozom önnek. Ugy viselkedett, mint gentleman és becsületes ember. Engedje, hogy —

Ez volt az utolsó szalmaszál. Hastings, a sir Fülöp kezét félre taszította és a kertre nyíló ablakot kinyitva, kiugrott és elszaladt. Ő sir Fülöppel nem találkozott többé, mert ugyan azon este elhagyta Seaford Grangeot az asztalára helyezett csekkkel, szolgálatának a fizetését, hátra hagyta. A a saját pénze volt, becsületes keresménye, de annak a visszautasítása enyhítette egy kissé a büszkeségét.

Néhány hét múlva sir Seaford Fülöp külföldre vitte a leányát. Oszkárnak a nevét soha sem említették egy más között és egyszerűen eltűnt az életükből és Filippa soha sem tudta meg, hogy az atyja annak a jelenetnek a studióban tanulta.

Eltelt egy vagy két év mielőtt visszatért, és sir Fülöp azt hitte, hogy ez időre az a kis történet elvult felejtve. Ez idő alatt a gyűlölt kuzin és legközelebb álló rokon meghalt, hogy egy másik kuzin, egy fiatalabb foglajla el a helyét mint a Grange leendő öröke, ez a kuzin rögtön felkereste sir Fülöpöt és igyekezett kegyét megnyerni.

Seaford Geoffreynak csak nagyon kevés privát vagyonra volt. A Seaford Grange jövedelme, midőn az az ő kezébe jut, kevéssé volt több mint a mennyit a birtok fenntartása megkívánt, tehát nagyon kíváncsón volt, hogy ő Filippával, Ashleigh örökösével lépjen házasságra és ezáltal a vagyonát a családba tartsa.

A hóhér eltakarta az arcát a tenyerével... és a kis varróleány gyilkosa nem élt...

Mikor a hóhér jelentette, hogy a kivégzés végbement, a pap hangos miatnyánkot mondott. Pátek dr. törvényszéki orvos megállapította, hogy a halál nyolcz percz alatt következett be.

A kivégzett gyilkos holtteste reggel nyolcz óráig a czölöpön függve maradt, aztán fehér, gyalulatlan koporsóba tétették néhány fegyenczel, akik aztán a kerületi kórház halottas kamarájába vitték.

Egyetmás.

Utcák rendezése.

Kolozsvár utcái meglehetősen rendetlen állapotban vannak. A hosszú nyári idő alatt az utcazi munkálatok roppant lassan haladtak elnyíra, hogy bizony nagyon félős, hogy a Mátys szobor leleplezéséig nem készülnek el.

A Kossuth Lajos utcában már régidő óta ott hevernek a gránit kockák, de nincs a ki azokat szépen lerakja.

Az igazságügyi palota előtti Hunyadi-ter ma is oly rondán néz ki, hogy az ember, ha csak lehet elkerüli.

A B-Torda- és Farkas-utcák szerkeztújai szintén erősen várják a restaurálást, mert jelenleg folyton eltöréssel fonyegetik az ott közlekedő kocsiakat.

A Minorita-utca is erősen rászorult egy kis reparációra s alig várja a téli színházi szezon megkezdését, mert akkor talán megkönnyülnék rajta is.

A városi mérnök hivatal, mely az utcazi munkálatokat vezeti, igen jól tenné, ha egy kissé erősebben lépne fel a vállalkozókkal szemben, hogy a munkálatok serényben folyanak és a szobor leleplezése alkalmára teljesen elkészüljenek.

A megöszülésről.

Érdekes kis czikket közöl a Természettudományi Közlöny egyik füzeté a megöszülésről, amelyből idézzük a következő részt:

A hirtelen beálló megöszülés nyomot hagyó lelki izgalmak következményeképp szokott bekövetkezni; de láthatni terhelt idegrendszeri egyénekben, iszásokon s elmekörosakon is. Lelki izgalmak következtében beálló ilyen megöszüléseknek egész sorát jegyzi föl a történelem. V. Károly egy fiatal embert összeesküvés gyanúja miatt elfogatott. A szerencsétlen rettegve várta a másnap reggelt, s midőn elővezették, hogy a halalos ítéletet kihirdessék, haja már teljesen fehér volt. V. Károly annyira megsajnálta a szerencsétlent, hogy megkegyelmezett neki. Morus Tamásról állítják, hogy halála ítéletének hírére egy éj alatt megöszült.

Közismert IV. Henrik esete is, kinek a Bertalan-éji vérengzésen érzett fájdalomában a haja félig és fél szakála megöszült. Egy éj alatt öszült meg Sforza Lajos is, mikor halalos ellensége, XII. Lajos kezei közé került. Igen rövid idő alatt öszült meg XVI. Lajos szerencsétlen neje, Maria Antoinette. A hirtelen megöszülésről vonatkoznak Byron híres, Prisoner of Ghillon-jának sorai. Sanson pedig „Mémoires d'un bureau de Paris”-jében tesz számra halálra ítéltől említést, kik pár óra leforgása alatt öszültek meg. Bajor Lajos († 1294.) megtudva, hogy neje, kit hűtlenség gyanúja miatt megöletett, ártatlan volt, bánatában pár óra alatt teljesen megöszült. Vauvilleis, tudós hellenistáról említi, hogy egy rettenetes álma alatt öszült meg. Guarini de Verona értékes kézirást elvesztvén, ezen való bánata rövid idő alatt megöszítette.

A kikroszkópi vizsgálat kiderítte hogy a festék a hajszaál egész hosszában, rendes mennyiségben jelen van s a fehérnek látszó részekben a haj állományának sejtjeiben, különösen a belében számtalan apró légbuborék van, miért is Lanoosi a hirtelen megöszülés okát a haj szárában lefolyó gyors gázfeloldásban és légbuborékok lerakódásában keresi. Ideges korunkban az u. n. korai öszülés elég gyakori, mely rendszeren ideges egyénekben még aránylag fiatal korban jelenik meg. A fiatalok és a hirtelen megöszülés érdekes alakja a részletes (parcialis) megöszülés. Így például Alibert emlit egy férfit, ki életében háromszor igen nagy lelki izgalmat állott ki:

A leányank soha sem kellene a régi otthonát elhagyni és sir Fülöpnek is meg volna az az elégtétele, hogy a leányát részben örökösvé tenné. A báró készséggel hallgatott rá és rögtön felfedezte, hogy nem kívánt ismét megöszülni. — Filippa elhelyezve az ősi fészekben és az ő gyermekeivel kik azt utánna örökölni fogják — minden kívánsága teljesülve.

A két férfi csakhamar megértette egymást. Ami Filippát illeti, ő közönyös volt. Új kuzinja iránt nem érzett ellenszenvet.

Seaford Geoffrey a középkor felé hajló volt, de oly jól tartotta magát, hogy fiatalabbnak látszott — csendes férfi volt zárkózott modorral, aki a sima udvariasság alacsony alatt sikerrel rejtette el a saját önző terveit. Mert csak egy érdeke volt az életében — saját előmenetele, és speciális területe a politika volt. Ő régóta fáradozott, de hiába szegénysége gátolta, de az ut most nyitva volt előtte. A Filippa pénzével és a sir Fülöp befolyásával az állása biztosítva volt.

Geoffrey, a ki talán figyelmeztetést kapott sir Fülöptől, soha sem udvarolt Filippának. Hízoggett a büszkeségének, mindig úgy beszélt hozzá mintha sokkal idősebb volna az éveimél és igyekezett érdeklődését a saját ambíciója iránt felbresztetni. És még is, midőn Geoffrey házassági ajánlatot tett, vissza lett utasítva. Midőn a határozó pillanat érkezett, Filippa önkénytelenül visszaréttent. Azonban, tagadó válasza oly habozó volt, hogy Geoffrey nem vesztette el a reményét. Ő csak azt érezte, hogy egy kissé korán beszélt és megmondta neki, hogy nem fogadja el véglegesen a tagadó választ.

VII.

Midőn nem voltak vendégek a háznál, Filippa és az atyja mindig együtt regge-

az első alkalommal félszakála, másodsorra ugyanazon oldalon a haja és harmadizben hónalj szőrzete öszült meg.

Szabad-e nyitott ablak mellett aludni?

Erre a kérdésre nem lehet egyszerűen igennel vagy nemmel felelni. Annyi bizonyos, hogy levegő, sok levegő kell abban a szobában, ahol az ember életének egyharmadát tölti el. S ha valamikor, akkor éjjel kell a jó levegő a szobában. S az éjjel levegője sokkal tisztább, pormentes és füstnélküli. S még nem ajánlatos mindenkinek a nyitott ablak mellett való alvás. Az egészséges, felnőtt ember is csak úgy teheti, ha már a meleg időszakban szokik hozzá. Gyermekeknek éppen sem ajánlatos éjjel a nyitott ablak. Olyanok, akik napközben keveset járnak, nagyon jól tesszik, ha megszokják a nyitott ablak mellett való alvást. Azonkívül szabályozni lehet az ablakot. Az időjárás szerint kevéssé vagy jobban lehet kinyitni, spanyolfalat lehet előre tenni. Kiváló katásza van tüdőbetegeknek az éjszaka nyitott ablaknak. Mert, ha van betegségek amelyek gyógyításánál a leghatalmasabb faktor a levegő, úgy az bizonyára a tuberkulózis.

Tanügy.

A kolozsvári állami polgári leányiskolában az 1902—1903. iskola évi beiratások, felvételi, javító- és magánvizsgálatok a következő sorrendben fognak lefolyni:

Szeptember 1 és 2-án, d. e. 8—12 óráig a volt, 3-án pedig ugyancsak d. e. 8—12-ig az ujan jelentkező növendékek fognak beíratni.

Ugyanezen napokon d. n. 3—4 óráig a felvételi- és javítóvizsgálatok, szeptember 4-én d. e. 8 órától kezdve a magánvizsgálatok lesznek.

Beíratásra a növendékek csak szülőik vagy gyámjuk kíséretében jelentkezhetnek, s az első ízben jelentkező növendékek iskolai bizonyítványt vagy értesítő könyvecskét, hiteles anyakönyvi kivonatot és oltási, illetve újra oltási bizonyítványt kötelesek magukkal hozni.

Tandij egy évre 20 kor, beíratási, — értesítő — stb. díj 6 kor. 30 fill.

A beíratások az iskola helyiségében lesznek.

A tanítás szeptember 15-én d. e. 8 órakor kezdődik.

Kolozsvárt, 1902 aug. 21.

Pallós Albert,
igazgató.

Színház.

Ma estétől kezdve 7 órakor lesz a nyári színház előadásának kezdete.

A pillangó kisasszony és „Pajkos deákok” mai bemutató előadásait holnap szombaton megismétlik.

Mátrai Kálmán az elmúlt téli évadban a szegedi színház, jelenleg a budapesti városligeti szinkor buffo-komikusa a jövő hét folyamán két estén fog a nyári színházban, mint vendég bemutatkozni.

Dobó Katica. Tóth Kálmán történelmi színműve vasárnap kerül színre T. Halmi Margittal a czimszerepben. A darab többi szerepét: Szakáts, Szentgyörgyi, Tompa, Dezséri, Ligei, Krasznai és Szegő játsszák.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 22.

— Kolozsvár város kegyeleto

Kossuth Lajos emléke iránt. Kolozsvár város szakkbizottságai Szvaocina Géza kir. tanácsos polgármester elnöklete által tegnapi d. u. gyűlést tartottak.

A gyűlésen nagyon kevés számban vettek részt a város atyái.

liztek az octogonnak nevezett szobában, ez egy kis szoba volt, modern francia ablakokkal, melyek a kertre nyíltak.

Sir Fülöpnek szokása volt a reggeliző asztal mellett időzni és leányával a posta táská könnyebb féle tartalmáról beszélni, a hivatalos értesítéseket későbbre hagyta és rendszeren a dolgozó szobájába vitte. Egy szép kora nyári reggelen a leveleket felbontották, tartalmukat megbeszélték és a nap folyamára terveket csináltak. De volt bizonyos feszültség a rendszeren oly kellemes társalgásukban; egyik sem érintette azt a tárgyat mely mind a kettőjüket leginkább foglalkoztatta. Végre sir Fülöp, a hivatalos leveleket összeszedve és a kezében tartva, melyből egy észrevételről a padozatra esett, felállott, hogy a szobájába menjen. És ekkor, mintha hirtelen jutott volna eszébe, megállt és látszólagos gondtalansággal mondá —

— Édesem, te nem említettél a Geoffrey levelet. A borítékon felismestem az írását, tehát tudom, hogy neked is irt, éppen mint nekem. Azt hiszem ugyan arról a tárgyról — hogy a következő hónapban ide fog jönni?

— Igen — válaszolá Filippa és szintén közönyösséggel próbált beszélni; jó, hogy előre tudtad; ez időt fog nekem adni, hogy az ő kedvéért valakit hívjak. Nem kívánom, hogy a házat üresen találja.

— Én azt gondolom, hogy jobb lenne egyedül maradnunk. Geoffrey bizonyosan jobb szeretné. — Filippa — hasztalan kerülgetjük a dolgot — te tudod, hogy ő miért jön.

Filippa elpirult, sőhajtott és azután elfehéredett.</

Kossuth Lajos születése 100-zadik évforduló napjának megünneplése került első sorban tárgyalásra.

Dr. Eszterházy László adta elő a tárgyat.

Felolvasta a törvényhatósági bizottságok által betherjesztett javaslatot, mely Kossuth Lajos emlékének megünneplésére vonatkozik.

Eszmezsere fejlődött ki azután a részletek felett. Előadó javasolta, hogy a 100 éves évforduló napján délelőtt ünnepi *dísz közgyűlés tartassék*. A közgyűlésen emlékbeszéd tartására kéri fel a város dr. *Márki Sándor* egyetemi tanár, tiszteletbeli városi tanácsost.

A felekezeteket Istentisztelet tartására a város is megkeresi.

A kereskedőkhoz felhívás intéztetik, hogy üzleteiket az istentiszteletek és ünnepély folyamán tartassák zárva.

A város által segélyezett és fenntartott iskolák ünnepélyek tartására felhívandók.

A város fellobozósására és este a világításra a hazafias közönség felhivatik.

A szakosztály ajánlani fogja a közgyűlésnek, hogy **Kossuth szobrának Kolozsvárt leendő felállítására** iránt küldjön ki egy előkészítő bizottságot. Ez a bizottság tárgyaljon márcz. 15. állandó bizottsággal, melynek tőkéje van egy márcziás 15. eszméket megörökítő szobor létesítésére.

Tisztázzák azt a kérdést, hogy a Kossuth szobor a szabadság szoborral nem volna-e egyesíthető? Ehhez képest, a szoborhoz a város részéről leendő anyagi hozzájárulás mértékére nézve tegyen a bizottság a közgyűlésnek javaslatot.

Kossuth Lajos arczképének a törvényhatósági közgyűlés terme számára leendő megfestését is javasolják a szakosztályok. Bizottság kiküldését indítványozzák, amely a megfestendő képre vonatkozólag javaslatot tegyen.

— **A Mátyás-szobor leleplezése.** A 12-iki országos ünnepély előkészítésére több fontos részletkérdés tárgyalása véget a rendező-bizottság holnap szombaton d. u. 3 órakor ülést fog tartani. Az ülést br. *Feilitzsch* Arthur orsz. képviselő, a rendező-bizottság alelnöke hívta össze.

— **Mátyás emlék-könyv.** Azt a nagyszabású emlék-könyvet, melyet dr. *Márki Sándor* egy. tanár, tb. városi tanácsos szerkesztésében a Mátyás- király-kultusz emelésére Kolozsvár közönsége adott ki, a város szaktíz külföldi könyvtárnak küldi meg. A könyv mellett magyar és francia nyelvű ajánló levelet intéz a könyvtárak igazgatóságához, s csatolja a műbe fölvetett essayk és képek jegyzékét francia nyelven. Az ajánló-levelet és tartalom-jegyzékét De Gerando Antonina fordította francziára.

— **Az unitárius templom tornya.** A kolozsvári unitárius egyházközség kebelében már rég idő óta foglalkoznak azzal, hogy az unitárius templom jelenlegi tornya helyett egy más építessék. Megis bizták *Pákey* Lajos főmérnököt, hogy készítsen tervet. *Pákey* a megbízásnak eleget is tett s két tervet mutatott be az egyházközség előjáróinak. Mindkét terv igen tetszetős s kivitelök 5—6000 koronába kerülne. Az előjáróság még nem határozott, hogy melyik tervet fogja ajánlani az egyházközség presbyteriumának, de akármelyiket is fogadják el, igen kíváncsiak volna, hogy mielőbb határozzanak felette, mert a díszes kollegium mellett, bizony nagyon rosszul néz ki a templom tornya. A mi a költséget illeti, ahhoz bizonyára az egyház kerület is hozzá fog járulni.

— **A tavalyi utcazi zavargás.** Kolozsvárt ezelőtt egy évvel Gödry honvédőrmestert részeg rendőrök megtámadták és vadállati kegyetlenséggel megölték. E brutális s egyébb rendőri mizeriák miatt a nép kitört s a közelebbi vásárnapon alkonyat után a városházát megostromolta. Innen Deák Pál Unió-utcazi lakásába tört be. A dolgozó háztatis megostromolták és a czellengőket onnan kiszabadították. Majd Szabó József alkaptány házát vették ostrom alá s ott mindent össze törve, zuzva járták be az utcákat. Sipoš Károly és több társa e napon népgyűlés tartására kért s kapott engedélyt, mely a hatóság ellenőrzése mellett zavar nélkül folyt le. Sipoš este is részt vett a mozgalmakban. Nevezetesen a saját előadását szerint, mikor a tömeg a Deák Pál házát első ízben megostromolta az Unió-utca sarkán csillapító beszédet intézett a tömeghez. Beszéde után ének szök mellett vezette a városháza elé a tömeget. Itt a főkapitányval beszélt, a ki felhívta őt, hogy a tömeget csillapítsa le birja oszlásra. Ez uttal nem is rakonezatlankodtak a zendülők, hanem kísérték Sipošt a kispark felé.

Az Emke-téri kis parkban ismét beszédet intézett hozzájuk Sipoš Károly, oszlásra intvén őket. Ez 10 óra előtt volt, a czirkuszban még folyt az előadás. Beszéde után vállaira emelte egy markos ember a szónokot.

Innen haza indult a Széchenyi-tér felé Bíró Rudolf és Duha Imre társaságában. Hosszu-utczában a szappan-gyárral átellenben a Schefer lakása elé érve, ezzel pár szót váltott. Ekkor hallotta, hogy a tömeg már a Széchenyi-téren áll s a Tornaépület ablakait ostromolja. Ő ekkor visszatért a városházára. Pataky alkaptányk felajánlott egy módot, a melylyel a tömeget megfékezhették volna. Pataky a katonai parancsnokhoz utasította, a jelenlevő ezredes azonban nem fogadta el az ajánlatot. E miatt ő nem akarván tovább a dologba elegyedni, hazafelé indult. A Deák F-utczán szembe jött vele a tömeg. Hogy ezt kikerülje, a Szentegyház-utca felé vezető Tivoli-utczán tért be s Duha Imre ismerősével a Faragó-féle kávéház és vendéglőben egy-egy pohár sört ittak, mely után lakására ment. Az ügy a törvényszékre került.

A törvényszék vád alá helyezte Sipoš Károlyt és több társát, magánosok ellen erőszak büntette miatt. Sipoš mint felbujtó van vádolva, s miután a tömegben tanukat nem ismert fel, a kikkal igazolhatta volna, hogy a csillapító beszédet tartott, a törvényszék vádatanácsa a ma tartott ülésen fenntartotta a vádat s bűnügye a nyári szünidő után végtárgyalásra kerül.

Sipoš most lapunk utján arra kéri mindazokat, a kik hallották őtet az Unió-utca sarkán, valamint az Emke-téri park előtt beszélni, azok sziveskedjenek védője Somody István ügyvédnél, vagy ő nála jelentkezni, hogy őket felkérhesse tanúnak arra nézve, hogy ő nem lázító beszédeket tartott, hanem arra intette a népet, hogy minden zavargástól óvakodjanak és a tömeget oszlásra szólította fel.

— **A közúti vasut és ő sinjei.** A közúti vasut részvénytársaság keresi a módozatokat, hogy az üzemet motoros kocikkal ismét megkezdhesse. Kérészt adott be a városhoz, a melyben a sinek felszedésére a jövő tavaszig haladéktól kér. A tegnapi szakosztályi ülésen Kuszko István megadandónak tartaná a haladéktól, mert ha a sineket felszedik s ismét lerakják, kettős alkalmatlanság lesz egyfelől az utcákon, másfelől pedig a sinek hiánya az üzembe helyezést évekig elodázná. Már pedig a szegényebb embereknek, a kiknek fiakerre nem igen telik, szüksége van az olcsóbb közlekedési eszközre. Ezeknek érdekében állana az, hogy a közúti akár motoros kocikkal, akár lovakkal vontatva, üzembe helyezték. Sőt javasolná, hogy a város találja meg a módját annak, hogy a forgalom lebonyolítása szempontjából, a Mátyás szobor leleplezése idején a közúti legalább egy hétig üzembe helyeztessék, ha másképp nem, régi kocsijaival. A sinek nem állanak senkinek utjának. Sőt szolgálatot tettek a Mátyás szobor beszállításának a jelen alkalmattal is. Szvacsina Géza polgármester kijelenti, hogy a város nem kötelezheti a társaságot, hogy az üzemet ideiglenesen október elején indítsa meg. Salamon Antal felszedendők tartja a sineket.

Végre a többség Fekete Béla tanácsos javaslatára kimondja, hogy a közúti vasut felhívatik, mikép a pályaház előtti Baross-téren, Ferencz József utczán, Wesselényi Miklós, Kossuth Lajos utcákon és a Mátyás király téren a vasúti sineket ez év október 1-ig szedje fel.

— **Az ereklje muzeum látogatói.** A kolozsvári orsz. történelmi ereklje muzeumot ma délben 'Buday Zádor műszaki tanácsos a földművelésügyi miniszteriumból és neje látogatták meg. A vendégeket Bruci László kulturmérnök vezette fel. A látogatók figyelemmel megnézték mindent, ami a szabadság harcra vonatkozólag össze van gyűjtve. Sajnálkozásokat fejezték ki, hogy Kolozsvár városra megfelelő helyiséget nem ad e szép gyűjteménynek. Arad városa ó tereméből álló helyiséget adott a szabadságharc emlékeinek, most pedig új épületet emeltek. Mindennap jönnek mostanában idegenből látogatók a muzeumba.

A napokban az egyesült államokból Dihacából dr. *Jean du Bay* tanár kereste fel a gyűjteményt, Kovács János gimnáziumi tanár és Klemm Pál társaságában.

— **Árpád szobra Szent István napján.** Emlegettük, hogy a Fellegvár parkjánál felállították mára régi szobrát Árpád vezérnek és három társának, a melyek a múlt századból a régi fejedelmi kertből fennmaradtak. E szobrokat Szent István napja előestéjén, a világítás alkalmával megkoszorúzták Vince Istvánné urnó s nemzeti színű lámpionokkal világítottak az ezer éves Magyarországot hirdető kőszobrok körül.

— **Ezüst lakadalom.** Gyalui Rosenberger Ignác és neje Krausz Berta urnó tegnap ünnepelték boldog házasságuk 25 éves jubileumát. A nevezetes évforduló emléket szük családi körben rendezett lakomával ülték meg, melyen mint egy 40-éves vettek részt s melyen számos felkötözöttben éltek az ünnepeltek. Távolból is sokan keresték fel őket üdvözlő sorokkal és táviratokkal.

— **Panasz.** A tegnapi szakosztályi gyűlésre, mint halljuk, sokan nem kaptak meghívót. Ezek közé tartozik Somody István ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag is. Valami hiba történthetett a kézbesítés körül. Erre, miután Kossuth Lajos emlékének kegyeletes megünnepléséről volt szó, felhívjuk a polgármester figyelmét. A meghívót szerkesztőségünkben is rendszerint elkésve kézbesítik. Akkor kapjuk kézhez, midőn egy-két lapban az már megjelent.

— **Gyulafehérvárról** írják, hogy ott már e hó 24-én megünneplik Kossuth Lajos születésének 100-ik évfordulóját. Az ünnepi beszédet Toth Ernő tanár fogja tartani.

— **Kossuth kupák.** Debreczenből írják: A debreczeni függetlenségi kör által ezüsten öntetett és Tóth András szobrászmester által szervezett Kossuth kupa mintájára, mint már említettük is, Könyves Tóth Sámuel debreczeni hazafias esztérgályos mester drágább és olcsóbb minőségű, hasonló alakú kupákat faragtat, a Kossuth Lajos ércbe öntött dombor mellképével díszítve azt. Ezen Kossuth kupát, a ki birni dhajti, megrendelheti a függetlenségi körnél Debreczenben.

— **Orkán a fővárosban.** Szent István napjának végét gíriasi szélvihar tette csúffá. Napközben a legkékebb égéből gyilkos torrósággal tüzelt le a nap; körülbelül este 8 óra táján azonban elsötétült az ég, s hatalmas szélvihar kerekedett. A szabadban tanyázóknak volt legkellemetlenebb az időnek ez a váratlan forgulása, mert a szél felkavarta mindenfelé a port s írgalmatlanul cibálta szét a sátrakat, ponyvákat és a szabadban tartózkodás egyéb rekvizitumait. Az Oreczy kert népnyugelyén óriási kavarodás támadt s a megriadt tömeg ijedten menekült a Ludovika-Akadémia épületébe. A városliget porfelhőbe borult s nagy munkájuk akadt a villamosoknak és egyéb járműveknek. A Dunán még baleset is történt. Újpest fölött a Szunyog-szigetről egy öttagu társaság csónakon igyekezett az újpesti part felé. Az orkán felfordította a csónakot s a benne lők csak annak köszönhetik megmenekülésüket, hogy közel voltak a parthoz. A főváros utcáin is sok galibát okozott az orkán. A Városligetben Jancsó Pál 32 éves kórhintást úgy odacsapta a szél egy fához, hogy a szerencsétlen súlyos zúzódásokkal kellett beszállítani az István-kórházba. Az Üllői-ut és Kálvin-tér sarkán derékban tört el a vihar egy fát, a mely Barna Dezső, 28 éves kereskedősegédre zuhant és súlyos sebeket ejtett rajta. A Ferencz József-térben Fazekas Anna, 24 éves cselédeányt fején sértette meg egy lesodort fedélcserep. A Rókus-kórházban ápolják most.

— **Mennyit tojnak a mi tyukjaink?** Egy dühös statisztikus felvetette azt a kérdést, hogy: „Mennyit tojnak a magyar tyukok.” A szenvedélyes tojásbuvár maga megfelel erre a kérdésre. Egy vasúti kocsit tojásnak 10 tonna sulya van, azaz 100 métermázsát nyom és áll 100 ládából; minden ládában 120 tojást tojás van, tehát minden láda 1440 tojást tartalmaz, egy kocsit pedig 144.000 darabot. Az összes tojástermelés 1901-ben 403.402 métermázsát tojt, tehát 4034 jól megterhelt vasúti kocsit, mely 580.896.000 tojást vagy 48.408.000 tojást szállított szét a rántórtára éhes polgárságnak. Összük el most ez összeget az év napjai számával, 365-el, látjuk, hogy naponként 132.625 tojást, vagy 1.591.500 drb. tojást tojnak tyukjaink.

— **Gyilkosság Horgoson.** Kedden viradóra a horgosi országot porában arezra borult véres emberi alakot pillantottak meg az arajárók. Mellének gyöngye pihéges mutatta, hogy még van benne valami élet. A haldokló embert Horgos községbe vitték, ahol kiderült, hogy Pintér Pálnak hívják s jórávaló földműves. Az orvos megállapította, hogy Pintér alkalmasint dorongokkal verték le a lábáról. Több súlyos ütést mértek fejére, mellére, nyakára és karjára. A halálosan sérült embert kihallgatni nem lehetett, mert nagy fájdalmai miatt beszélni nem tud. Egész testét vérfoltok borítják s több nyílt seb is ékteleníti. A csendőrség azt gyanítja hogy Pintér Pált tegnap este 8—9 óra közt orozta támadták meg, alkalmasint azért, hogy nála levő pénzétől megfosztassák, de nem lehetetlen, hogy Pintér haragos emberei bosszujának az áldozata s nála levő csekély pénzét arajáró csavargó vehette el tőle. A csendőrség erőlyesen kutat az ismeretlen tettes után.

— **Az áruló álom.** Ha az ember álmban sir, az nem igen árt, de ha álmban beszél, az könnyen veszélyessé válhatik. Páris mellett, Vincennesben történt nemrégiben, hogy egy tisztelretelmő családból való 20 éves csinos leány, Marguarita Lamy, férjhez ment egy Charles Ducrest nevű fiatal emberhez. A fiatalok őszintén szerették egymást és az édes mézes hetek már-már szerencsésen multak el, a midőn egy éjjel Charles fölébredt és hallotta, a mint felesége álmódott. Azonnal megértette e szavak jelentőségét: Oh Lucien, kimondhatatlanul szeretlek! Másnap reggel Charles kérdőre vonta a feleségét. Az asszony bevallotta, hogy hosszabb időn át egy R. Lucien nevű fiatal ember kedvese volt. Képzelték Charles ur főháborodása, a ki nyomban kijelentette, hogy elváltik tőle. A boldogtalan fiatal asszony erre az ebédli szobába ment és ott a szerencsétlen álom miatt való bujában agyonlőtte magát.

— **Egy perezért — száz millió!** Megirtuk azt az automobil-szerencsétlenséget, a melynek Vanderbilt sógora: Fair milliomos és ennek neje lettek az áldozatai. Mint most utólag megállapították, a kocsin egy csavár törtött el úgy, hogy a személy gyorsasággal szálguló automobil neki ment egy fának. Fair szemellenzője mélyen beugrott az agyába és a feje ketté törtött. A fiatal asszonynak nem volt szemellenzője és a szemének még sem történt semmi baja. A férj és feleség ott azonnal meghaltak, míg a mechanikus csak kis ütéseket szenvedett. A vagyont, mely Fair után maradt, száz millióra becsülik. Nagy örökségper kezdődik ezzel, mert a férj és a feleség rokonai külön-külön az egész örökséget követelik maguknak. Mindenesetre hosszantartó és érdekes per lesz, mert azt kell megállapítani, hogy a Fair-e, vagy a felesége halt meg előbb. Ha csak egy percczel is. A mechanikus tisztán emlékszik, hogy az asszonyt hallotta utójára beszélni.

A kopók sajtásai. A kopók amelyek a vadászunk rendkívüli nagy szolgálatot tesznek, általánosságban csak a nagyobb vadat veszik szívesebben üzőbe, míg a kisebbekkel nem igen törődnek. Így nagyobb kedvvel üzik az őzet, zergét vagy szarvast, mint a nyulat. Tapasztalati tény az, hogy ha kopóinkkal hosszabb ideig nagy vadra vadászunk, ezek általánosságban a nyulat már sehogy sem indulnak. Kiváltásos tulajdonság a kopónál az is, ha egyforma vehemenzoziával veszi föl a rókat is, éppen úgy, mint a nyulat vagy bármely másféle vadat. Vannak olyan kopók is, melyek a róka iránt rendkívüli előszeretettel mutatnak és ha a nyomára akadnak, ezért minden más vadat ott hagynak. Igen ritka eset az, hogy a kopók, ha valamely vadat elfognak, legyen az teljesen ép, vagy megsebzett, azt sem ért ne tépjék, hanem mindaddig, míg oda nem ér a vadász, nyugodtan öröködjének mellette. Ha a megölt vadat érintetlenül hagyják és hollétét még ugatással is jelzik, az ilyen állatok már kiváló tulajdonságuk és nagy értékek. Már maga a jelzés is értékes tulajdonság a kopóban, főképpen akkor, ha például az üzőt vad a kutya elől fára menekül, mint ezt a hiuz és vadmacska szokta megtenni, vagy ha például a róka a vaczkába fut. Mísem érne azonban az olyan kopók, melyek nem üzik a medvét, hanem mielőtt megérezték a nyomát, rögtön visszahúzódnak a vadász mellé és aznap a világot sem lehet őket hajtásra vagy keresésre bírni. A legkritikább esetek közé tartozik, ha a kopó a farkast is üzőbe veszi. De az isztiai kopók nem hátrálnak meg e fenyevalól sem. Hogy e kitűnő kutyákban kár ne essék, tanácsos őket szuros nyakszíjjal ellátni, mert a farkas a kopók előtt kezdetben megfűt és mindaddig szalad, amíg észre nem veszi, hogy a kopók már csak egyenkint követik, ekkor aztán hirtelen megfordul s áldozatát torkán ragadja meg. Ha azonban szij van a kutyán, kárt nem tehet benne. Itt fogja meg a kutya is a farkast és így könnyebben folyik a harc, míg a többi kutya oda nem ér, amikor aztán avval végződik az élet-halál harc, hogy a farkas huzza a rövidébet.

Mulatság.

Az erdő vidéki tanuló ifjuság 1902. augusztus hó 24-én (vasárnap) este a nagybazoni községhez disztermében a „Tanítók Háza”-ban létesítendő „Benedek Elek alap” javára zártkörű táncvigalmat rendez.

Gyászrovat.

Makfalvi Vass János temetése. Tegnap délután 5 órakor helyezték örök nyugalomra a köztemető kápolnájából Vass Jánost, az Emke alapító tagját, ki a kolozsvári Szent Erzsébet agmenházban félretett filléreiből a maga és elhunyt fivére emlékére 400 K. alapítványt tett. Közelebbi család hiányában az elhunyt férfit utolsó kívánságához képest gyászjelentőt az Emke nyomatott, koszorút is téve a ravatalra s gondoskodván, hogy az elhunyt alapító tagnak még életében felállított sírkövére az adatok reá vésetesenek s a sírhant kirástoltassék. A temetés a ref. egyházi szertartása szerint folyt le, Czirmai Zoltán s. lelkes ép oly vallásos, mint hazafias beszédében méltatván az elhunyt férfit nemes érzületét s az Emkét Sándor József orsz. képviselő, alelnök és Merza Lajos kir. tanácsos, főpénztáros képviselték. Jelen voltak az agmenház öreg tagjai is.

Szerkesztőségi üzenetek.

Hazafias tisztelettel kérjük az „Ellenzék” gazda olvasóit, sziveskedjenek az aratás és cséplés eredményéről lapunkat lehető röviden mielőbb értesíteni.

H. I. urnak. Ne bántsuk az öregét. Igaz, hogy a ki nem tud arabulul, ne beszéljen arabul, de hát ez nem az ő, hanem neveltetésének a hibája. Az egészet kenyér irigységnek tudnák be.

Közönség köréből*)

A magyar állam vasutak kolozsvári felvételi épületének befejezése nagyon lassan halad és félő, hogy a Mátyás-szobor leleplezési idejére nem készül el.

Oka pedig ennek az a cefpos rendszer, a mely a máv. összes építkezéseinel divik. Itt is, mint a többi — a budapesti főigazgatóságnak egy közege áll az építés vezető-

*) E rovat alatti közleményekért a felolosság a belküldött illeti Szerk.

ség élen. Alatta áll közvetlenül egy havidias gyakornok, szintén Budapesten, mint „alter ego” a fő-fő felügyelője és vezetője az építések, lerándul 6—8 héten egyszer, a suplifikns 2—3 hetenkint. A részletrajzok szintén Budapesten készülnek és az itteni illetvezetőség révén egy felügyelő, ismét egy felügyelő, egy főmérnök és egy gyakornok kezén keresztül jut a vállalkozóhoz, ki azokat az alvállalkozóknak végrehajtás végett kiosztja. Történik nem egyszer, hogy a budapesti központi tervező-iroda valamelyik alkalmazottja, nem a főfelügyelő-építésvezető intenciója szerint készíti a részletrajzot, de azért az a mondott uton elérik ahhoz, kinek szigorú szerződés szerinti kötelessége szó- és megjegyzés nélkül a kiadott rajz szerint a munkáját végezni. Jön aztán a főintéző, a már kész vagy félig kész munkán felfedez valami hibát, az iparos védekezik a neki kiadott rajzzal, a „főur” mérgeződik, megy vissz-Budapestre, leküld a fennirt uton-módon másik rajzot és addig a részletmunka stagnál.

Igy és ilyen okokból szünetel jelenleg a szobafestő munka, mely miatt aztán nem dolgozhatnak a mázoló, az asztalos, a lakatos stb. már két hét óta.

Ez pedig nem jól van így, Káros az iparosokra, kik munkásaikat minduntalan ide-oda helyezni kénytelenek, a helyett, hogy egyfolytában, zavartalanul és nyugodtan véghezvethék munkájukat. Káros az államvasutakra is a késlekedés, a minduntalan való változtatás, módosítás, sok ok nélküli munka. Vagy ez nem fáj talán az államvasutaknak?

De fáj nekünk, mert közvetve mégis az adófillérek fedezik a költséget, fáj iparosainknak közvetlenül, hogy a legszebb munkanapokon tétlenül vesztelni kénytelenek. Sőt nem közömbös épen Kolozsvár város közönségére nézve sem, hogy a nagy király szobor leleplezési ünnepségén idearándokló vendégek ezreit egy félbe-szerbe levő vasúti épületnél fogadják, holott kellő előrelátással ozludatos vezetési mellett könnyen el lehetne végezni a meg hátralevő munkát.

Ájánljuk ezen ügyet a kereskedelmi miniszter ur szíves figyelmébe.

y.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefonszámításai és sürgöny-levelei.

A zsidók kivándorlása Romániából.

Bukarestből jelentik: Tegnap ismét 150 zsidó kivándorló hagyta el az országot Predealon át. Augusztus 31-én egy 2500 zsidó kivándorlóból álló csoport fog utra kelni Bukarestből. Ugyanezen a napon a vidék több városából is sok zsidó iparos készül kivándorolni.

Zivatar.

Innsbruck, aug. 21.

Schlandersből jövő távirati jelentések szerint Tschengels és Prad községekben nagy zivatar volt izapesővel, a mely Tsohengelsben 13 házat egészen, Pradban pedig 11 házat egészen és 12-t részben beborított és nagy károkat okozott. Két emberélet is esett áldozatul. A Stilsfer-Joch és a Suldenstrasse el van borítva iszappal. A hatóság megette a kellő intézkedéseket és 30 főnyi katonaságot küldött oda. A forgalmi akadályt valószínűleg nemsokára elhárítják. Meráni jelentések szerint a Naiss patak áradásánál **öt ember vesztette életét és kettő sebesült meg.**

Miniszterek Bécsben.

Budapest aug. 22.

Széll Kálmán ma reggel Rátót-ról ideérkezett. Nemsokára utánna Darányi, Lukács és Láng miniszterek jöttek meg.

Kilencz órakor a magyar és osztrák miniszterek közös értekezletre gyűltek össze.

Az értekezlet valószínűleg egész napon át tart.

Nagy tüzész.

Budapest, aug. 22.

Ma reggel a Király utca 89 szám alatt levő és Orlay Sándorné tulajdonát képező négyemeletes palota kigyuladt és leégett. A kár igen nagy. A vizsgálat kiderítette, hogy a tűz a padláson, a cselédek gondatlanságából keletkezett.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

6—8 gimnazium osztályt végzett ifjút gyógyszerész gyakornoknak elfogad

Gajzágó Róbert,
gyógyszerész, Tordán.

(2—6)

2536—902.

847. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A b-hunyadi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bölöni László ügyvéd b-hunyadi lakos végrehajtónak Jerinkás Márton és neje Kovács Kata b-hunyadi lakos végrehajtást szenvedő elleni 175 kor. 35 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a b-hunyadi kir. járásbírósa területén levő b-hunyadi 285 sz. tjkvben A I. 1. 3. 4. 5. 6. 8. 9. 10. 11. rdz. 329/1 1229/2 1230/2 1333/1. 1650. 2801. 3560. 6466. 7021. 7402/2 hrsz. Kovács Kata férj. Jerinkás Mártonné tulajdonul bejegyzett ingatlanokra 450 kor. kiküldési árban, ugyanazon tjkvben A + 1. rdz. 4807/1 hrsz. ingatlanra 15 kor. kiküldési árban, a 2. rdz. 4983. 4984. 4985. hrsz. ingatlanra 30 kor. kiküldési árban és a 3. rdz. 5505/1. 5506/1. 5507/1. hrsz. ingatlanra 27 kor. kiküldési árban, — a 455 sz. tjkvben A + 1. rdz. 4003 hrsz. ingatlanból a Jerinkás Márton egyhármadrész jutalékára 1 kor. 66 fill. kiküldési árban, ugyanazon tjkvben A + 2. rdz. 4008 hrsz. ingatlanból egyhármadrész jutalékára 3 kor. 33 fill. kiküldési árban, — a 626 sz. tjkvben A I. 1—4. rdz. 1667. 3589/2. 2815/2. 2816/2. 4399. 4400. hrsz. Jerinkás Márton tulajdonul bejegyzett ingatlanokra 288 kor. kiküldési árban — a 641 sz. tjkvben A + 1. rdz. 3199/2 hrsz. Jerinkás Márton tulajdonul bejegyzett ingatlanra 26 kor. kiküldési árban, ugyanazon tjkvben A + 2. rdz. 3199/1 hrsz. ingatlanra 23 kor. kiküldési árban, — az 1149 sz. tjkvben A + 1. rdz. 2803 hrsz. ingatlanból a Jerinkás Márton kétharmadrész jutalékára 56 kor. kiküldési árban és az 1652 sz. tjkvben A + 2. rdz. 613/1 614/1. hrsz. Jerinkás Márton és neje Kovács Kata tulajdonul bejegyzett ingatlanra 813 kor. kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi Szeptember hó 15 napjának d. e. 10 órája a kir. bíróság mint tkvi hatóság hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881 évi LX. tcz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet §-aiban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegeltetni.

A kir. járásbírósa tkvi hatósága.

Bánffy-Hunyad, 1902. június hó 2.

Torvaly,
kir. aljárásbíró.

Sz. 2344—902.

847. 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Ilea György kolozsvári ügyvédnek Jepure Juon szolnai lakos végrehajtást szenvedő elleni 385 kor. 02 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a Kolozsvár vidéki kir. bíróság területén levő szolnai községben és határán fekvő következő birtokra és pedig: a) A szolnai 1 tjkvben A. 1—16. rend. 109. 110. 111. 120. 144. 145. 162. 179. 191. 220. 243. 266/3. 267/1 268/2. 269/1. 270/1. 271/1. 278. 286. 287. 297. 300. 360. 373/2 hrsz. ingatlanokból mint egy tkvi jószágtestből Jepure Juont illető B. 4 és 10 alatti összesen $\frac{5}{8}$ vagyis $\frac{1}{8}$ részbeni jutalékára a Jepure Vaszilika ide vonatkozó C. 26 alatti $\frac{1}{4}$ részbeni haszonélvezeti jogának fentartásával 644 kor. becsértékben; b) A szolnai 36 tjkvben A + 1 rend. 47. 48. hrsz. házastelekből Jepure Juont illető B. 1. és B. 5 alatti összesen $\frac{30}{100}$ vagyis $\frac{3}{10}$ részbeni jutalékára a Jepure V. C. 13 alatti $\frac{1}{8}$ részbeni jutalékára vonatkozó egy-ötöd részbeni haszonélvezeti jogának fentartásával 310 kor. becsértékben; c) A szolnai 85 tjkvben A + 1 rend. 39. 40. hrsz. házastelekből Jepure Juont illető B. 3 és 9. alatti $\frac{5}{8}$ vagyis $\frac{1}{8}$ részbeni jutalékára a Jepure Vaszilika ide vonatkozó C. 6. alatti egynegyed részbeni haszonélvezeti jogának fentartásával 251 korona becsértékben; d) A szolnai 78 tjkvben Jepure Juon, Balázs Tama és öz. Mitrofan Jánosné sz. Balázs Anna nevében álló 1 + 1 rend. 112 hrsz. ingatlanra a végreh. törv. 156 §. alkalmazásával 57 kor. becsértékben és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi Szeptember hó 12 napján d. e. 10 órakor Szolnai község előjárásbíró irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. LX. t-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi 3333 I. M. Rendelet 8 §-a kijelölt óvadékképes értékpapirban a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átsegeltetni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatósága.

Kolozsvárt, 1902. május hó 1-én.

Petheő János,
kir. törvénzbíró.

Sz. 1644—902 tkvi.

848. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Korf Gyuláné sz. Grün A. Teréz kolozsvári lakosnak Salamon Smidné sz. Léb Bajla végrehajtást szenvedő elleni 47 kor. 90 fill. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a Kolozsvár vidéki kir. járásbírósa területén levő Solyomkó községben és határán fekvő következő ingatlanokra nézve és pedig: a) A solyomkói 107 sz. tjkvben A. 1—5. 7—14. 16. r. 546. 566. 846. 895. 896/1. 1080. 1083. 1096/1. 1088. 1335. 1366/3. 1490. 1496. 1509. 1348. hrsz. ingatlanokra mint egy tkvi jószágtestre 1061 kor. becsértékben, — b) a solyomkói 169 tjkvben A + 1 rsz. 95. 96/1. hrsz. házastelekre 640 kor. kor. becsértékben, az A + 2 rsz. 1082 hrsz. ingatlanra 29 kor. becsértékben, az A + 3 r. 1206 hrsz. ingatlanra 225 kor. becsértékben és az A + 5 r. 1221 hrsz. ingatlanra 85 kor. becsértékben mint, ezennel megállapított kiküldési árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi szept. hó 22 napján délelőtt 10 órakor Solyomkó községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegeltetni.

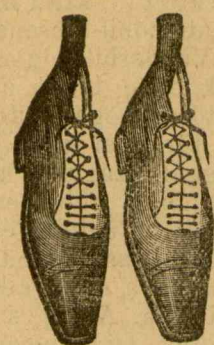
A kir. törvényszék mint tkvi hatósága.

Kolozsvárt, 1902. május hó 7-én.

Petheő János,
kir. törvénzbíró.

Kerestetik

egy 6—8 gymn. osztályt végzett tanuló gyógyszerészgyakornok. — Bővebb felvilágosítást ad Kurczér O. gyógyszerész. 828. 2—4

Jó alaku tartós és olcsó cipő

—csakis—

Dukesz Sándor

cipőraktárában kapható

KOLOZSVÁRT,

Mátyás király tér 16. (Unio utca sarkán)

Czipész műhelyek berendezve.

Czipő Cremek és czipő sámfák kaphatók.
308.35—50.**Hirde tések**

a legolcsóbb árban

felvétetnek a kiadó-hivatalban!

Faragott tölgyfa gerendák

különböző méretűek

jutányos árban kapható

KLEMM PÁL

gőzfavágó telepén KOLOZSVÁRT

—Nádastér. — 793 10—x.

826 3—3

**instruktornak
ajánlkozik**

gymnáziumi v. elemi tanulók mellé egy szolid természetű, egyszerű igényű egyetemi hallgató.

Czím a kiadóhivatalban.

Monostori-ut 100 számú ház

= eladó. =

Igen jó forgalmi üzlet dohány, só és ital áruházi engedélyekkel. Értekezhetni lehet ott helyt a tulajdonossal.

835. 3—6.

Világ-Panoráma

elsőrangú műintézet

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 3 szám.

1901 augusztus hó 17-től 34-ig.

SAVOYAI ALPESEK.

MONTBLANC.

Uj sorozat minden vasárnap.

Mindennap nyitva (vasár- és ünnepnapokon is)

reggel 10-től 12-ig délután 2—10.

5—x.

Az igazgatóság.

Kis-Széken, Szamosújvártól egy órányira 236 katasztrális holdnyi szántó, rét, legelő, kaszáló és nádastó csürrel istállóval és magtárral 1903. április 24-ével

haszonberbe vehető.

Bővebb felvilágosítást ad **Dr. Zakariás József** Szamosújvárt. 837. 2—3.

Őszi zab.

Felső-Németszági bredstádti gazdasági tanintézetből importált őszi zab három év óta a legjobb hozamot adta, ajánlom gazdátársaimnak. Egy zsák 60 kiló utánvételt 10 korona. A zab elvétele e hó végével kell történnék. Megrendelést elfogad a 827. 3—3.

Szilágy-nagyfalusi hitbizomány uradalom bérgazdasága.

Lakás kerestetik.

3, esetleg 4 szoba előszobával fűdőszobával és mellékhelyiségekkel. Ha lehet külön telken október 1-ére. Czím a kiadóhivatalba. 834. 3—4.

UDVARI és TÁRSA

kocsigyártó cég legnagyobb készletet tart
= új kocsikból, =

valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, kocsilackozást, bélelést kívánat szerint.

Részvett kiállításou kitüntetés szép és jó munkáért.

Megrendeléseket készséggel teljesít. **Használt kocsit becsorél. — Vidéki irásbeli megkeresésekre azonnal válaszol — Kívánatra árjegyzéket küld.** A nagyérdemű közönség eddig irántunk tanúsított nagybecsű partfogását jövőre kérve. Mély tisztelettel

UDVARI és Társa.

Kolozsvárt, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett) saját helység. 747. 67—x.

ELADÓ

Kolozsvárt, Külmonostor-ut 28 sz. a. egy kitűnő egészséges, napsoron fekvő

családi ház

7 lakószoba ebből 4 parquettes, 1 előszoba, konyha, kamara 6 lóra való istálló kocsiszín; továbbá a Kis-Szamosra kinyúló s különböző gyümölcsfákkal — circa 45—50 drb. — befásított nagy kerttel, fedett nyári fűdőházzal, a telek csatornázza van és a víz be van vezetve.

A ház udvar és a kert összes területe 646 négyszögöllet tesz ki. 804. 8—10.

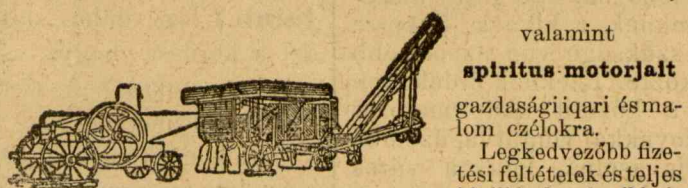
Megtekinthető naponta déli 12 és 1 óra között.

KÁLLAI LAJOS

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 50 sz.

ajánlja 1—100 lóerőig legjobb gyártmányu, villamos öngyújtóval ellátott

benzin motor és benzin-lokomobil,

A jelenkor legelőkeltebb és legerősebb motor cséplő készlete.

Egyedül létező leguabb találmány

Önműködő ellenőrző és biztosító szelep.

A főtengely önműködő körkörös elajózásra van berendezve, mi által az egész cséplési idény alatt csak egyszer látandó el olajjal.

A motorok menet közben gyors vagy lassu járatra beállíthatók.

Legujabb motorcséplőkészletmenél fűtő vagy gépész teljesen felesleges.

Benzinlokomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel állandóan üzembn láthatók!

Legujabb motorjaim terjesztése érdekében gézgépeket e tleg csoréba veszek. 267. 31—36.

Árjegyzék és költségvetés ingyen.

KOLOZSVÁRT.

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

Deák F.-utca.

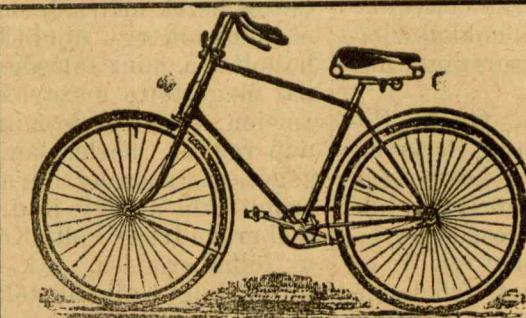
„ELLENZÉK” KÖNYVNYOMDA

Telefon 233.

Telefon 233.

De éppen olyan csinál és lehető olcsó árban készít mindennemű egyszerű nyomtatványokat is és ezeket nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállításért is felelősséget vállal.

Vidéki megrendeléseket a legponosabban teljesít.

Kerékpárok

csakis legjobb külföldi gyártmányok, varrógépek és összes felszerelések, tömlők, külső köpenyek, lámpák beszerzési áron. Műhelyemben javítások feltűnő olcsó árakban kaphatók.

Kolozsvárt, Egyetem-u. 2. Grósz Frigyes

kerékpár és varrógép gyári rak tárában. 708. 31—50.

Gazdatiszt kerestetik.

A magyar-bükkösi gazdaságba egy erélyes, megbízható, elméletileg és gyakorlatilag képzett **gazdatiszt** kerestetik.

Évi fizetés szóbelileg fog megállapítani szerződéskor. Pályázati kérvények szept. 1-ig Fülöp Ede jószágigazgatóhoz Maros-Bécs nyujtandók be, hól előzetes értesítéssel személyesen is jelentkezhetni. Az állás szept. 10-én elfoglalandó. 836. 2—3.

MATUTSEK JOZSEF

férfi-, női- és gyermek-czipész üzlete

Kolozsvár, Főtéri Státus-palota 3 sz.

3. 61—x.

KOLOZSVÁRI

Takarékpénztár és Hitelbank

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskére vagy folyószámlára és azokat **felmondás** nélkül fizeti vissza.

Váltókat, utalványokat, checkeket és kisorsolt értékeket olcsón számítól le.

Jelzálogos kölcsönöket nyujt kolozsvári házakra és földbirtokra.

Előleget ad értékpapirokra.

Értékpapirokat, érmekeket vesz és elad saját és idegen számlára.

Zálogháza (bejárat a király-utca felől) délelőtt 8—12-ig, délután pedig 3—5-ig áll a közönség rendelkezésére és előleget ad ékszerekre és ingóságokra.

Aruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezeli a betárolt árukat és azokra előleget adnak 74. 62—*

Ugyanott

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérigynöksége.

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.